

судом. Усі види юридичної відповідальності як складової конституційно-правового статусу національних меншин в Україні є тотожними юридичній відповідальності, яка характерна і для конституційно-правового статусу громадян України [4].

Таким чином, прийняте в Україні законодавство направлене на затвердження священних принципів свободи, гуманізму, соціальної справедливості, рівноправ'я всіх етнічних груп народу України, що має велике значення для зміцнення миру та згоди в суспільстві. Права національних меншин являють собою невід'ємну складову прав людини. Потреба належного забезпечення прав національних меншин та надання їм відповідного правового статусу потребує подальшого вивчення, а також врахування законодавства та практики іноземних держав.

Література

1. Антонович М. Права національних меншин в Україні: національне законодавство та міжнародно-правові стандарти / М. Антонович // Право України. – 2004. – № 6. – С. 9-12

2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.

3. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25.06.1992 р № 2494-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.

4. Биков О. М. Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні / О. М. Биков. – К., 2001. – 261 с.

УДК 342.922(043.2)

Банах А. І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гончарук С. Т., к.ю.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Відповідно до Конституції України права та свободи людини і громадянина визнаються найвищою цінністю, а їх забезпечення стоїть на першому місці не тільки в нашій державі, але й в усьому світі. Особливу увагу щодо цього потрібно приділяти таким верствам населення, як неповнолітні. Сьогодні проблема правопорушень неповнолітніх є надзвичайно актуальна в нашому суспільстві.

Неповнолітні вважаються спеціальним суб'єктом адміністративної відповідальності, їх специфіка, передусім, полягає у віці, який обумовлює психічний та фізіологічний розвиток особистості, набуття нею певних знань, навичок та вмінь, що дає змогу усвідомлювати суспільну

небезпечність своїх дій та керувати ними.

Міжнародною Конвенцією про права дитини від 20.11.1989 р. визначається, що «дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку» [1]. В Україні встановлено градацію віку дитини у таких вікових категоріях: малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років, неповнолітньою – у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Так, у Кодексі України про адміністративні правопорушення законодавець встановлює віком настання адміністративної відповідальності шістнадцять років. Суб'єктом адміністративної відповідальності визнаються саме неповнолітні у віці від 16 до 18 років. У КУпАП відсутнє визначення поняття «неповнолітні», але ст. 13 передбачає відповідальність неповнолітніх, до яких, як можна зрозуміти, відносять осіб віком від 16 до 18 років. Водночас, у ст. 184 КУпАП ідеться про вчинення правопорушень неповнолітніми у віці від 14 до 16 років, які ще нібито не є суб'єктами адміністративної відповідальності, але у цьому разі все ж таки настає адміністративна відповідальність у виді накладання штрафу на батьків неповнолітніх або осіб, які їх замінюють. Це за своїм змістом не є адміністративною відповідальністю неповнолітніх, а відповідальністю батьків або осіб, що їх замінюють, за дії неповнолітніх. Таким чином, таке притягнення батьків неповнолітніх до адміністративної відповідальності справляє непрямий виховний вплив на неповнолітніх та вказує батькам на прогалину у вихованні, за допомогою чого здійснюється профілактика вчинення правопорушень, у тому числі повторних.

Отже, встановлення віку адміністративної відповідальності з шістнадцяти років, вважається найбільш доцільним та таким, що відповідає міжнародним керівним принципам ООН для попередження злочинності серед неповнолітніх.

Покарання неповнолітніх за вчинення адміністративних правопорушень теж є однією з особливостей їх адміністративної відповідальності, про що також свідчить докладно визначений перелік заходів впливу, що застосовуються до неповнолітніх (ст. 24-1 КУпАП) та які не є адміністративними стягненнями. При цьому, навіть при вчиненні неповнолітніми правопорушень, за які законодавцем встановлена адміністративна відповідальність на загальних підставах, передбачена можливість застосування до неповнолітніх правопорушників спеціальних заходів впливу (окрім правопорушення, передбаченого ст. 185 КУпАП, - злісна непокора законному розпорядженню або вимозі працівника міліції, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця), що вказує на їх особливу виховну роль у формуванні особистості правопорушника. Такими заходами впливу виступають зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; застереження; догана або суворя

догана; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання [2].

Однак, істотним недоліком є відсутність у Кодексі України про адміністративні правопорушення процедури провадження за постановою із застосування вищевказаних заходів впливу щодо неповнолітніх.

У випадках, якщо неповнолітня особа несе адміністративну відповідальність на загальних підставах, заборонено застосування адміністративного арешту до неповнолітніх (ст. 32 КУпАП). Передбачений лише один випадок, коли адміністративна відповідальність, до якої притягається неповнолітній, несе не тільки виховний, а й майновий характер – якщо під час вчинення адміністративного правопорушення шкоду заподіяно неповнолітнім, який досяг шістнадцяти років і має самостійний заробіток, а сума шкоди не перевищує одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян, суддя має право покласти на неповнолітнього відшкодування заподіяної шкоди або зобов'язати своєю працею усунути її. Це виключення, на нашу думку, не принижує виховного впливу адміністративної відповідальності неповнолітніх, а тільки допомагає неповнолітньому правопорушнику усвідомити рівень матеріальної шкоди, яку він завдав, та вчить цінувати свою працю.

Таким чином, слід погодитись, що для нормального функціонування системи правосуддя у справах про притягнення неповнолітніх до адміністративної відповідальності вона має включати в себе: врахування вікових особливостей неповнолітнього; юридичні гарантії захисту прав і законних інтересів неповнолітніх; повноту індивідуального соціально-психологічного дослідження особистості неповнолітнього; вибір індивідуального заходу впливу та його виконання [3, с. 159].

Література

1. Конвенція про права дитини 1989 року: збірник міжнародних документів та нормативно-правових актів України з питань соціально-правового захисту дітей. – К.: Логос, 2001. – Ч. 1. – С. 42-63.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
3. Горбач О. В. Адміністративна відповідальність неповнолітніх, батьків, або осіб, які їх замінюють : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / О. В. Горбач. – К., 2006. – 215 с.